



# LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrasats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1' Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

## UN DICTADOR DE CARTRÓ.



o perill de las monarquias es lo despotisme; lo perill de las Repúblicas, la dictadura.

Suposo que 'l general Boulanger s' havia figurat que la República francesa estava trontollant y a punt de caure, quan va emprendre la desinteressada missió de salvarla, assentantse

sobre las costellas, aixís que la vejes per terra. Si tal se va creure, prompte s' haurá convenut de que s' enganya de mitj a milj.

Ha bastat que 'l govern republicà realísés un acte d' energia, perque 'l general sufrís lo gran desengany del sigle, qu' es lo primer de una llarga serie que aniran venint després.

Per comprendre l' estat actual de Fransa y ferse càrrech de la critica situació del general, fem una mica de historia.

Al deixar lo ministeri de la Guerra, ahont va alcansar una popularitat no justificada per cap fet notable, lo govern va conferirli 'l mando de un cos d' exercit. En concepte de molts francesos, lo general Boulanger es 'l únich home capás de menjar-se a tots los prussians de una bocada. ¿En qué 's funda una tal creencia? Fins ara no hi ha cap acte positiu que l' aboni.

Però prenent peu d' ella, 'l general va comensar a intrigar, per calsar-se las botas de la nació.

En diferents districtes los elements més aixelabrats van presentar y votar la seva candidatura: al mateix temps ell s' esquitllava furtivament y disfressat, ab ulleras blavas y fingint-se coix feya alguns viatjets a Paris, en tan que a la capital apareixia un nou periódich ab lo titol de *La cocarde* (la escarapela) que prenia 'l nom de Boulanger per bandera del nou partit cessarista, encaminat a donar a un home sol lo que pertany a tots, conferintli tots los poders, y posantli a las mans lo fuet que s' havia escapat de las mans dels Bonapartes.

Aquesta conducta era boja, insensata, atentatória a las institucions del país, y per aixó 'l govern ha obrat com devia prenent algunas midas contra l' autor de la serracina.

Lo general Boulanger ha sigut despossehit del mando qu' exercia. Se creu ademés que se 'l someterá a un consell de guerra, y si aixó no bastés, fins se assegura que se 'l donaria de baixa en las filas del exercit.

La República no pot tolerar que ab l' excusa de vindicar l' honra de la nació, prometent fer cara a la extranjer y reconquistar las provincias perdudas per l' imperi, se intenti restablir aquesta institució condemnada pel verdader patriotisme, y en tal concepte deu mostrarse enérgica contra sigui qui sigui que tracti de desmandarse.

Un dia va desterrar als prínceps de sanch real perque conspiravan. Per realisar un acte tan radical, no va pensar 'hi gayre. ¿Qué 's diria si avuy se mostrés apática y fluixa davant de un soldat atrevit? ¿Qué 's diria si arribava a retrocedir davant de la saragata que venen

armant los seus partidaris, barreja informe de reaccionaris y demagogos?

La República seria indigna de si mateixa, si trobantse en una situació igual empleava, per donar a cadascú son merescut una mesura diferent.

Qui la fa que la pagui, sigui príncep, sigui general, sigui qui sigui.

Precisament la primera forsa de tota República es la energia dintre de la més absoluta imparcialitat.

Pretenian alguns que 'l castich infligit al general Boulanger refluiria en benefici de la popularitat del mateix. A tal efecte suposavan que 'l rigor del govern encare l' engrandiria.

No som de aquesta opinió. Las ventatjas de ser victimas unicament las alcansan los que son objecte de una persecució injusta, may los que s' han fet dignes de un correctiu.

Es cert qu' en los primers moments los partidaris de aquestas entitats procuraran aprofitar los successos trayent foch pels caixals, bramant, rebullintse y gesticulant desafortadament; pero ja se sab per experiencia que aquestes esforços exagerats gastan prompte las forsas y la véu. Als pochos dias los que més cridan cauhen extenuats ó se 'n tornan a casa convenuts de la inutilitat dels seus esforços.

Per altra part los aspirants a la dictadura son temibles quan tenen una forsa real, quan se presentan als pobles embriagats ab l' esplendor de sas victorias... y son més temibles si han tingut prou habilitat per jugar fi y amargar las cartas.

Napoleón I se digué durant molt temps emperador de la República: per la presidencia de la República passá Napoleón III, avants del dos de desembre, y un y altre van dissimular sempre l' ambició que 'ls consumia.

Al general Boulanger se li han vist las orellas desde 'l primer moment.

«A sò de timbals no s' agafan coronas imperials» podriam dir parodiand un aforisme popular, y 'ls héroes de cartró no serán may de fusta. S' entén, de la fusta dels dictadors.

P. K.



na: tanta la curiositat que hi havia a Berlin per veure 'l cadaver del Emperador, exposit en un siti públich, que, per efecte de las ementas, va haverhi una infinitat de desgracias, y fins alguns morts.

Aixís es com se realsa 'l brillo de las institucions.

En vida dels emperadors portant manadas de gent a morir sobre 'ls camps de batalla.

Y després de morts, enviant gent al altre barri, victimas de la seva estupides.

Lo ministre de la Guerra té un gran projecte. En aquets moments de crisis y de angustia, se proposa gastar 25 milions de pessetas en la construcció de quartels.

Aixó es lo que 's necessita, per ser felissos: molts iglesias, molts convents, molts quartels y poca agricultura y menos industria.

Fet aixó ja no tenim de temer res. D' Espanya al Cel.

Segons diuhen, prompte 's presentarà una lley general per l' extinció de todas las plagas que afligeixen a l' agricultura espanyola.

¿Diuhen todas las plagas? Me sembla que ab una que n' extingissen ni hauria prou.

Me refereixo a la més dolenta: la plaga libre-cambista.

La comissió de regidors que va passar a Madrid continua gestionant la celebració de una gran rifa que ajudi a pagar los gastos de l' Exposicio.

De moment y a fi de lograrho, ha obsequiat ab un gran ápat als periodistas madrilenyos.

Y 'ls periodistas de Madrid s' han limitat a publicar un suelto de *cajón*, un suelto fet ab motllo, donant compte de l' esplendides de la comissió del Ajuntament.

Lo de la rifa ja anira venint. De moment, y en tant que s' espera l' extracció de la grossa, no ha de faltar qui tregui un' altra cosa. Barcelona 'ls quartos de la butxaca. Y 'ls seus representats, lo ventre de pena.

La religió del Estat es la católica. Aixís ho diu la constitució. Per lo tant lo govern ha de ser católich.

Lo qual no quita per que quan se mor' l' Emperador de Alemania y se li celebran exequias en la capella protestant, assisteixi al acte, sense faltarhi ni un ministre.

No seré jo qui 'l censuri, molt al contrari; pero trobo qu' en aquesta ocasió 'ls bisbes s' han adormit sobre la palla.

Si lo que fa 'l govern, ho fes un particular, qualsevol rector de fora seria capás d' excomunicarlo, prometentli que al morir se li negaria terra sagrada.

Ara tractantse del govern, fan los ulls grossos. Boca que menja no excomunica.

Dimars va estrenarse en lo *Teatro Romea* la nova comedia del nostre estimat company Roca y Roca, titulada *Lo plet de 'n Baldomeró*.

En la impossibilitat de fer un anàlisis de l' obra y d' encomiar sas qualitats, per tractarse de una persona tan relacionada ab LA CAMPANA DE GRACIA, consignarem que l' éxit sigué brillant, que l' autor fou cridat a las taulas repetidas vegadas, y que tota la premsa local, sense excepció de parlits, consagra elogis y aplausos a aquesta nova producció del autor de *Lo Bordet* y del *Mal pare!*

En la funció del dijous l'èxit de *Lo plet de 'n Baldomero*, anà en augment.

Si de l'obra no tenim intent de dir-ne res més per ara, hem de consignar que l'execució resulta primorosa y acabada. Lo Sr. Fontova, ho reconeixen tots los periòdichs, se coloca en primera linea dels actors espanyols; interpretant lo tipo de Jaumet de la Riba; lo senyor Soler, en son paper epissòdich de pagés, fa riure continuament al públich; los Srs. Fuentes e Isern, fent lo primer un advocat gomós y l'altre un tadrí sabater, ofereixen una serie de contrastes que mantenen sempre la varietat de l'obra: lo Sr. Goula molt acertat en lo paper de passant. Finalment, la Sra. Fontova, representa ab gran sentiment lo paper de filla del Sr. Jaumet, y la Sra. Pallardó reproduheix ab tochs molt vius lo tipo de menestrals.

A tots ells y als demés actors que contribuïxen al bon conjunt dona l'autor de *Lo plet de 'n Baldomero* las més expressivas gracias.

Durant la senmana santa las Cortes estaràn tancadas.

Aixó 's fa perque aquells dias senadors y diputats puguin estarse a l'iglesia confessantse 'ls seus pecats.

Que si han de descarregar-se de tots los que han comés, ni ab tota la senmana 'n tenen prou.

Sobre tot per lo que 's refereix al últim dels set pecats capitals.

La peresa.

Sembla que 'l cas de la monja de Vigo—aquella infelís que contra la seva voluntat va trobar-se en un convent, ahont va morir,—s'ha repetit a Murcia.

Y al queixarse d'aquest nou atropello un diputat republicà, lo marquès de Pidal ha demanat que 's respectés la llibertat de conciencia.

¡La llibertat de conciencia!  
¡quina expressió més pavana!  
¿qué vol dir? ¿que 'ls deixin fer  
tot lo que 'ls dongui la gana?

Los conservadors están que treuen foch pels caixals.  
—¿Contra qui? ¿Contra en Sagasta?

—No senyors: contra l'amo, contra D. Anton, que desde que s'ha casat, sembla que s'haja tornat de confitura.

Lo poder s'escapa de las mans de 'n Sagasta, y ell no fa res per recullir-lo.... ni un pas, ni una trabeta.... res enterament.

Los conservadors dejenan: únicament lo jefe menja.  
Desde que s'ha casat.

Son moltes las festas que 's preparan, per quan s'obri l'exposició universal.

D. Francisco de Paula no 's dona un moment de repós.

Després de apendre una mica 'l francés, ara 's fa donar, segons diuen, unas quantas lliçons de ball, no sè si pel mestre Ortiz, qu' en quatre lliçons no més, preserva de fer papers ridiculs en la bona societat.

Celebraràn, que surti un bailari de primera forsa.

De totas maneras ditxós ell!  
D. Francisco la balla grassa.

Mentres que a la majoria dels barcelonins nos està reservada la pena de tenir que ballarla ab la més llejta.

**CARTAS DE FORA.**—L'arcalde de Alcover es una autoritat universal: a més de arcalde, propietari y serraller, durant lo seu bieni ha desempenyat los càrrechs de recaudador de contribucions, recaudador del municipi, rellotjer, fiel pesador de verema en temps de la cullita, y lo qu' es més bo que tot, fins es expendedor de la butlla de la Santa Crusada. Ja no li falta sinó ser campaner y enterra-morts per ser tot lo que 's pot ser. Un home de aptituds tan diverses y variadas es curt de vista... per més que tots los vehins de Alcover están en la persuasió de que hi veu una mica massa.

Lo útima pastoral del bisbe Catalá comensa a produhir los seus fruits. A Arenys de Mar, patria de don Jaume, un predicador de l'alta montanya las va emprendre contra l'Hipnotisme, ab tant bona fortuna, que una sessió donada aquest dias en lo Casino Arenyense va veures tan concorreguda, especialment de donas, que més no n'hi cabían.

Lo mateix predicador ha fet varios sermons, l'un més xocant que l'altre. Y a propòsit dels polissons que portan las donas, saben com ne diu? ¡Pompas mundanas!!!

Formalitats del rector de Suria. Li demanan permís un dia per cantar una missa, l'ensenjan y quan arriba l'hora de celebrarla, 's gira d'esquena y diu que no pot consentir-ho.—Lo mateix ha succehit ab lo drama sacro *La Passió*. Després de dir que s'alegrava de que 's representés degudament, vuit dias ans de celebrarse s'enfila al cubell y condemna energicament la representació. Un rector aixís, es malaguanyat per Suria. Al costat de 'n Sagasta tan amich de prometre y tant poch amant de còmplir, no hi faria cap mal pa'er.

## VARIACIONS.

Sembla que durant las festas de la gran exposició, hi haurá coros cada vespre, que diu que farán molt tró. Fins la gent que ara está en vaga, per probar que 'ns divertim, sortirà a ballar de gana y a cantá 'ls goigs de Sant Prim.

Los municipals aprenen cada dia de francés; pero en tres ó quatre mesos ningú encara no 'n sab res. Ja que 'ls Xanxas y 'ls Gutierras fan progressos tan magrets, que despatxin tots los guras y que hi posin esmolets.

Perque 'ls extranjeros que venen nos vejin ben endressats, ara tots los fanals públichs diu que seràn repintats. Vels hi aquí lo que l'arcalde y 'ls seus dócils concejals cultivan ab més carinyo... ¡los fanals, sempre 'ls fanals!

Programa de las grans festas de la gran exposició: grans regatas, grans corridas, grandiosa iluminació; grans concerts, grans cabalgatas, grans balls, grans tips de menjar, grans paradass... y grans deutes que may los podrém pagar.

La verola fa desgracias, las anginas matan gent, tot sovint hi ha morts de tifus y de tisis igualment. Pero ab tantas malalties que 'ns despatxan punta en blanch, potser res mata tants homes com los puros del estanch.

A pesar de la gran calma del monument a Colón, ara diuen malas llenguas que ha sortit més tort que 'l món. De que es tort jo no me 'n dupto, perque aquí tot sempre ho es; pero 'ls comptes del que costa potsè encara ho seràn més.

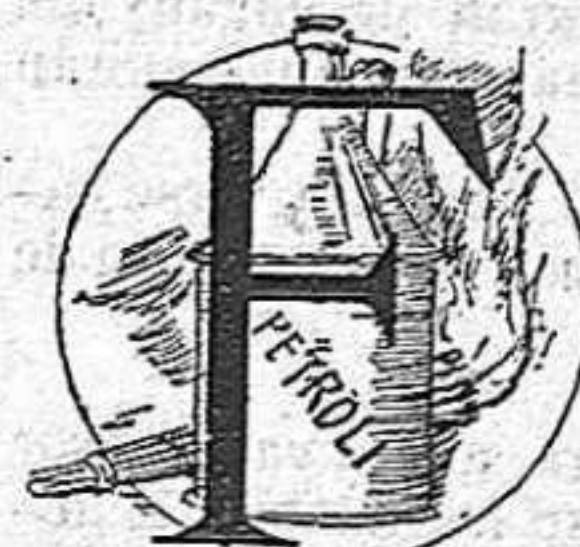
S'ha ordenat que ni una mosca, tan si cridan com si nò, pugui entrá a veure las obras de la nostra exposició. Com que sempre hi ha siniestros y tot cau qu' es un primor, l'arcalde, privant l'entrada, casi 'ns ha fet un favor.

Ara 'ls lladres de rellotjes saben ferho ja tan bé, que hi ha qui surt a comprarlo y als dos passos ja no 'l té. Jo no sè, vevent que 'ls roban ab tanta facilitat, com no afanan lo de Llotja y 'l de casa la Ciutat.

Jardinets a cada plassa, jardinets a n'als passeigs, per la dreta y per la esquerra no 's veu més que jardinets. Ara ja únicament falta que 'n fassin també un parell en las solemnes patillas del senyor Rius y Taulet.

Diu que aviat lo cementiri l'haurán d'engrandir bastant, perque 'ls morts que sempre hi portan dintre poch ja no hi cabran. D'aixó diu que 'n té la culpa la gran aglomeració de pintors y de paletas que han mort a la exposició.

C. GUMÀ.



A pochos dias un devot va ser sorpres en lo moment precís de cometre un robo, en una botiga del carrer de la Ciutat.

Y dich que 'l lladre era un devot, atenet a la naturalesa del objecte robat... qu' era nada menos que un Sant Cristo, y no d'or, ni de plata, sinó de nikel, es a dir, de un metall que no s'adina.

Ara 'l lladre, quan li preguntin perquè es a la presó, podrá respondre:

## PASSEIG TRIUNFAL.



RESSADA per las dolsas auras marítimas que 'l Mediterrani li envia y saturada dels aromatics petons del ayre de montanya, Barcelona 's lleva de bon matí, crida a n' en Rodoreda perque fassi formar la xaranga municipal, y pujant en una luxosa carretel-la tirada pels caballs de las trampas, surt de casa la Ciutat, seguida de l'alegre música, dirigintse carrer de Fernando avall.

¿Ahont va?

A passejar, a veure tot aquest hà de Dèn d'obras que ara s'emprenen los seus administradors, pera conèixer ab los seus propis ulls de lo molt que l'adornan y l'embelleixen.

Al arribar a la Rambla comensa a examinar los entarugats. ¡Ab quin entusiasme 'ls contempla! ¡ab quin arrobament hi passeja la mirada per sobre, veyentlos tan llisos, tan plans, tan compactes!

—¡Aixó sí que son tarugós de veras!—exclama girant a la esquerra y tirant cap avall, pel mitj del passeig.

¡Ah! ja som al monument de Colón. ¡Música!

Barcelona s'hi atura una bona estona, per veure com hi posan una pesa de la columna; pero un mistayre la fa canviar de pensament, participantli que si s'espera 's cansará molt, perque per colócar una pesa solen passarhi tres ó quatre senmanas.

—¡Vaja!—diu Barcelona arriant los caballs;—de tots modos puch estarme ben satisfeta. De monuments com aquest no 'n corran gayres... ¡Ja 'l veuré quan estigui acabat!

Lo carruatje torna a caminar, y entra en lo passeig de las Palmeras, ab la música a retaguardia.

—Qu' es bonich tot aixó! ¡quinas balustradas més elegants! ¡quinas palmeras més esbeltas! ¡quins abreus més monos! Decididament: los meus administradors saben de que se las heühen.

Y continuant lo camí, dirigint de pas una carinyosa mirada al gran hotel internacional, fet en 53 dias, arriba al Pla de Palacio.

—¡Oh! ¡qué veig! ¡jardins aquí també! ¡Jo 'm moro de alegría! ¡quin efecte més nou y sorprendet farán quan estiguin llestos, y quedin cuberts ab la pols de carbó de pedra que aquí tan abunda! Semblaràn jardins ab fum d'estampa...

Mentres Barcelona va fent aquestos entusiastas comentaris, lo cotxe arriba davant del Parque y s'atura: la música toca la marxa régia.

¡La exposició universal!  
Es a dir l'última expressió del colossal talent dels administradors barcelonins, la fantasia humana elevada a la quinta potencia.

A Barcelona fins hi venen rodaments de cap.

—¿Es possible que tot alló sigui seu? ¿es possible que la avants trista y abandonada Barcelona s'haja enfilat d'un saít a la altura de Paris, Londres y Viena?

—Y tal possible y tal dolor! Allí té, a dos dits del nas, las gegantescas construccions del palau de la industria, la secció d'agricultura, la secció de màquines, la secció balnearia, lo gran umbrácul, lo gran palau de bellas arts, lo gran plassa, lo gran camí militar...

—¿Qué hi haurá aquí?—pregunta a un guarda passeig.

—Lo gran restaurant.  
—Y allí?  
—La gran porta.  
—Y allí?  
—La gran... no sè qué, pero vaja, hi haurá alguna cosa gran, perque aquí tot es gran, senyora.

Barcelona crusa 'l Parque en totas direccions—perque allí 'ls carros y 'ls cotxes poden passar per tot arreu,—y contempla, de sorpresa en sorpresa, las portentosas galerias, las admirables cúpulas, las atrevidas arcadas que 'ls seus majordoms han ideat.

—¡No sè lo que 'm passa!—murmura aixugantse varias llágrimas de satisfacció y orgull que li rodaban pel nas,—¡crech que si aixó dura 'm tornaré boja d'alegría!

Pega cop de tralla a las bestias y s'encamina al carrer de Ronda, seguida de la xaranga.

—Jardins per aquí, jardins per allí, jardins per tot... ¡Aixó son los Camps Eliseos!

Bueno, ja hem arribat al Passeig de Gracia.

La encantada Barcelona no hi veu de cap ull.

¡Quants cambis desde que no hi havia estat per allí!

Lo portal del Angel convertit en una entrada digna de Roma.

La gran plassa de las barracas més plena de barracas que may, y ab munts de fustas y terra que delatan novyas y encantadoras construccions.

Lo tranvía de circunvaleció passant per, un altre puesto...

—Si anés més amunt—li diu un curiós que la contempla tan enfabada—veuria la Rambla de Catalunya, que val més que tot aixó.

—Més encara? Donchs no ho vull veure. ¡No podría resistir tan dolsas emocions!

Lo cotxe s'encamina al carrer de Pelayo, ahont l'aspecte del entarugat torna a admirar a la Pubilla, mentres la xaranga comensa un *De profundis*.

Entra al carrer de Jovellanos, tomba pel carrer dels Tallers, gira pel de Valldoncella y al ser al Hospici s'hi fica.

—Y qué hi fa allí?

—¡Qué volen que fassi! Comensar a demanar puesto per quan tingui de tancarshi!

A. MARCH.



BOULANGER I. — (Dibuix de J. L. Pellicer).



Los dos Napoleons, ab tot y ser de bronzo, van ensorrarse..... ¿cóm no volen que s' ensorri un dictador de per riure sense més apoyo que un caball de cartró?